

NAZIV PROGRAMA:

Volonterski klub Osnovne škole Augusta Šenoe, Zagreb

UVOD

Volontiranje oplemenjuje društvo te ono u cjelini raste i obogaćuje se. Volonteri su pomagači, ali i pokretači i nositelji pozitivnih promjena te graditelji odgovornih, aktivnih i humanih zajednica. Brojna znanstvena istraživanja pokazuju da volonterske aktivnosti povećavaju razinu sreće. Prema istraživanju iz 1998. altruistične aktivnosti poboljšavaju životno zadovoljstvo za 24%.

U svijetu globalnih ekonomskih, ekoloških i kulturnih promjena posljednjih desetljeća procesi *neformalnog, iskustvenog i problemskog učenja* sve više dobivaju na značaju. U iskustvenom učenju, učenici se suočavaju s problemima – ne samo onima koji su povezani sa sadržajem i temom, već i problemima organizacije vlastitog rada. Zbog izazova rješavanja problema, svaki oblik iskustvenog učenja nudi bogati potencijal za treniranje vještina, primjerice upravljanje vremenom, planiranje rada, surađivanje u timovima, pribavljanje materijala i odabir informacija, pronalazak i korištenje pomagala, itd. Iskustveno učenje je fleksibilno jer učenici zadatku mogu prilagoditi svojim sposobnostima i na taj način stječu *nadtematske kompetencije*, koje su sve više u fokusu suvremenih odgojno-obrazovnih strategija.

Razvijanje volonterskih programa u školama jedan je od ponajboljih načina uvođenja iskustvenog učenja u škole. Istraživanja su pokazala da volontiranje potiče razumijevanje i širenje prosocijalnog ponašanja, omogućava stjecanje i razmjenu različitih iskustava i znanja te povezivanje s drugima u različitim vrstama djelovanja. Sudjelujući u različitim aktivnostima kojima doprinose dobrobiti drugih, volonteri izgrađuju vlastito samopoštovanje, unose radost i smisao u vlastiti život. Unatoč tome izvješće Indeksa civilnog društva za Hrvatsku navodi da samo 17% građana sudjeluje u nevladinim organizacijama, a manje od 7% stanovništva bavi se volonterskim radom.

Ključnu ulogu u promjeni ovog trenda imaju upravo škole, jer provedena znanstvena istraživanja jednoznačno pokazuju da promicanje volonterstva u ranijoj životnoj dobi vodi do vjerojatnije izgradnje cjeloživotne kulture volontiranja u pojedinaca. Volontiranje unutar školskih volonterskih klubova doprinosi izgradnji svijesti mlađih o sebi kao članovima zajednice s odgovornostima prema vlastitim sugrađanima, javnom dobru i okolini. Osim toga, povećava se ponuda međupredmetnih aktivnosti i otvara mogućnost razvoja kompetencija i učenika i djelatnika škola. Dugoročno, razvijanje školskog volontiranja doprinijet će većoj uključenosti građana u volonterske aktivnosti, te promjeni njihovog stava prema organizacijama civilnog društva. Školsko volontiranje povezuje obrazovne institucije, organizacije civilnog društva i lokalnu zajednicu. Na taj način stvara se mreža dionika koji će biti predvodnici društvenih promjena u području volontерstva i održivog razvoja, a samim tim i zdravog društva.

Škola je, kao odgojno obrazovna ustanova, nositelj programa školskog volontiranja te osigurava resurse potrebne za uspostavljanje i razvoj programa. Osnovni resursi su: osobe za koordinaciju i rad na volonterskom programu, prostor, financije i drugi materijalni resursi za održavanje aktivnosti.

Školski volonterski klub primarno čine učenici i djelatnici škole koji provode program školskog volontiranja. U svome djelovanju uključuju i surađuju s roditeljima, drugim volonterima, udrugama, ustanovama i drugim dionicima iz lokalne zajednice.

Školski volonterski klub temelj je za nastanak volonterske zajednice koja djeluje na načelima tolerancije, humanosti, solidarnosti, pravednosti, inkluzivnosti i održivog razvoja doprinoseći osobnom razvoju i pozitivnim društvenim promjenama.

SVRHA PROGRAMA:

Osnaživanje učenika kao aktivnih i odgovornih dionika lokalne zajednice kroz:

- Izgradnju školske volonterske zajednice
- Razvijanje komunikacijskih vještina
- Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj

OPĆI CILJ I VIZIJA PROGRAMA

Učenici kao graditelji sretnije i humanije budućnosti i pokretačka snaga aktivnog i odgovornog društva te održivog razvoja.

SPECIFIČNI CILJEVI PROGRAMA:

Specifični ciljevi za učenike:

- usvojiti vrijednosti tolerancije, humanosti, solidarnosti, pravednosti i inkluzivnosti
- usvojiti znanja, vještine i stavove vezane uz volontiranje, empatiju, komunikaciju i održivi razvoj
- razviti pozitivnu sliku o sebi
- razviti organizacijske i druge praktične vještine ovisno o vrsti volonterske aktivnosti
- prihvatiti i preuzeti odgovornosti za ishod zajedničkih planiranih aktivnosti
- aktivno sudjelovati u volonterskim aktivnostima
- doprinijeti izgradnji svijesti učenika o sebi kao članu zajednice s odgovornostima prema sugrađanima, javnom dobru i okolini.

Specifični ciljevi za školu kao odgojno obrazovnu ustanovu:

- potaknuti djelovanje škole kao mjesta odgoja za volontiranje
- doprinijeti pozitivnim društvenim promjenama kroz promociju, sudjelovanje i organizaciju volonterskih aktivnosti
- pozicionirati i promovirati školu kao primjer dobre prakse organizatora volontiranja u zajednici

Specifični ciljevi za lokalnu zajednicu:

- povezati lokalne zajednice sa školom i organizacijama civilnog društva u zajedničku mrežu dionika kako bi se poticale pozitivne društvene promjene u području volonterstva i održivog razvoja.
- doprinijeti izgradnji zajednice građana koji dijele osjećaj društvene pripadnosti, razvijene društvene i moralne odgovornosti, te visoku razinu društveno-političke participacije kao i članstva u društveno-kulturnim udruženjima u zajednici.

NOSITELJI AKTIVNOSTI U PROGRAMU:

- Učenici
- Ravnatelji škola i školski koordinatori volontera
- Drugi djelatnici škole
- Roditelji i drugi vanjski volonteri

VREMENIK:

Školska godina 2020. – 2021.

NAČIN REALIZACIJE - SADRŽAJ PROGRAMA I PLANIRANI REZULTATI PO SKUPINAMA AKTIVNOSTI¹:

AKTIVNOSTI /područja rada	POKAZATELJI I PLANIRANI REZULTATI
RAZVOJ VOLONTERSKOG PROGRAMA/KLUBA	<p>Pripremljen i ugrađen Kurikulum o školskom volontiranju u postojeći kurikulum škole za 2020. – 2021. godinu</p> <p>Imenovana i educirana barem 1 osoba za školskog koordinatora volontera</p> <p>Izrađen i proveden „Plan za razvoj volonterskog kluba“ za šk. god. 2020.-2021. sukladno načinu realizacije u ovom kurikulumu</p> <p>Najmanje 15 uključenih članova: učenici 4.-8. razreda (10), zaposlenici škole ili roditelji (5), uređen prostor za djelovanje kluba, odrađeni administrativni poslovi (suglasnosti, evidencije, izvještaji...)</p>
OBRAZOVNE AKTIVNOSTI O VOLONTERSTVU I SRODNIM TEMAMA	<p>Educirano min. 34% učenika o volonterstvu</p> <p>Educirano min. 12 % učenika o nenasilnoj komunikaciji</p> <p>Educirano min. 34% učenika o održivom razvoju i ekologiji</p>
ORGANIZACIJA I PROVEDBA VOLONTERSKIH AKTIVNOSTI	<p>Provedene 4 aktivnosti za <u>razvoj solidarnosti i zajedništva u školi</u>: vršnjačka pomoć, humanitarne akcije za pojedine učenike, razmjena odjeće, knjiga i drugih materijala i sl.</p> <p>Provedene 3 aktivnosti za <u>razvoj lokalne zajednice</u>: posjet bolnici ili staračkom domu, akcije s raznim udrugama i sl.</p> <p>Provedene 3 aktivnosti za <u>čist i zdrav okoliš</u>: uređenje školskog vrta, sadnja cvijeća po kvartu/naselju, obilježavanje Dana planeta Zemlje i sl.</p>
AKTIVNOSTI PROMOCIJE VOLONTERSTVA	<p>Obilježen Međunarodni dan volontera na razini cijele škole kroz info pult i dijeljenje letaka o volontiranju</p> <p>Organizirano događanje na dan škole:, nagrađeni najaktivniji volonteri, dodijeljene zahvalnice i volonterske knjižice volonterima</p> <p>Promocija volontiranja kroz mrežne stranice, društvene mreže i medije Ukupno 30 objava i medijskih nastupa</p>

MATERIJALI ZA KORIŠTENJE

- Plan i program izvedbe orientacijskih radionica
- Priručnici: Volonterkovi savjeti; Generacija za V – *Priručnik za srednjoškolce*; Generacija za V – *Kako i zašto organizirati volonterske programe u ustanovama odgoja*

¹ Ovisno o mogućnostima i interesima, svaka škola odlučuje koje aktivnosti će provoditi u nadolazećoj školskoj godini.

- i obrazovanja?; Menadžment volontera – priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa*
- c) Plan za razvoj volonterskog kluba

OKVIRNI TROŠKOVNIK:

Vrsta troška	Ukupno potrebna sredstva	Osigurana sredstva - Volonterski centar Zagreb	Potrebno dodatno osigurati
Namještaj za prostorije volonterskog programa/kluba	8.000,00 kn	8.000,00 kn	- kn
Materijal za provedbu učeničkih volonterskih akcija	4.500,00 kn	4.500,00 kn	- kn
Prehrana i osvježenja za volontere na volonterskim akcijama	3.000,00 kn	3.000,00 kn	- kn
Troškovi manjih adaptacijskih radova (uređivanje prostorija za volonterski program/klub u školama)	4.500,00 kn	500,00 kn	4.000,00 kn
UKUPNO	20.000,00 kn	16.000,00 kn	4.000,00 kn

ODGOJNO-OBRASOVNA OČEKIVANJA²

Odgojno-obrazovna očekivanja koja će učenici steći i usvojiti sudjelovanjem u volonterskom programu temelje se prvenstveno na međupredmetnim temama Građanski odgoj i obrazovanje, Održivi razvoj i Osobni i socijalni razvoj. Ovisno o ciljevima i aktivnostima te stupnju uključenosti, učenici mogu usvojiti i steći stavove i ponašanja i iz drugih međupredmetnih tema. U nastavku je izdvojeno nekoliko ključnih odgojno-obrazovnih očekivanja koja će učenici steći volontiranjem i sudjelovanjem u programu.

➤ **GRAĐANSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE**

Ljudska prava

- A.1.1. Ponaša se u skladu s dječjim pravima u svakodnevnom životu.
 A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.
 A.3.3. Promiče ljudska prava.

Demokracija

- B.1.2., B.2.2. , B.3.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

Društvena zajednica

- C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.
 C.1.2. Promiće solidarnost u razredu.
 C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole.
 C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice.
 C.3.2. Doprinosi društvenoj solidarnosti.

² Ovisno o ciljevima i aktivnostima u volonterskom programu, svaka škola definira koja odgojno-obrazovna očekivanja će učenici steći i usvojiti sudjelovanjem u programu.

*Na sljedećoj poveznici dostupna su sva odgojno-obrazovna očekivanja povezana s ovom temom
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_217.html*

➤ ***ODRŽIVI RAZVOJ***

Povezanost

A.2.1. Razlikuje pozitivne i negativne utjecaje čovjeka na prirodu i okoliš.

A.1.3. Uočava povezanost između prirode i zdravoga života.

Djelovanje

B.1.1. Prepoznaže važnost dobromjernoga djelovanja prema ljudima i prirodi.

B.2.1. Objasnjava da djelovanje ima posljedice i rezultate.

B.1.2. Sudjeluje u aktivnostima škole na zaštiti okoliša i u suradnji škole sa zajednicom.

B.3.2. Sudjeluje u aktivnostima koje promiču održivi razvoj u školi, lokalnoj zajednici i šire.

Dobrobit

C.2.1. Solidaran je i empatičan u odnosu prema ljudima i drugim živim bićima.

Na sljedećoj poveznici dostupna su sva odgojno-obrazovna očekivanja povezana s ovom temom

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_152.html

➤ ***OSOBNI I SOCIJALNI RAZVOJ***

Domena A - Ja

A.1.3., A.2.3., A.3.3. Razvija svoje potencijale.

A.3.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem.

Domena B - Ja i drugi

B.1.2., B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije.

B.2.4., B.3.4. Suradnički uči i radi u timu.

B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima.

Domena C – Ja i društvo

C.2.3. Pridonosi razredu i školi.

C.3.2. Prepoznaže važnost odgovornosti pojedinca u društvu.

C.3.3. Aktivno sudjeluje i pridonosi školi i lokalnoj zajednici.

Na sljedećoj poveznici dostupna su sva odgojno-obrazovna očekivanja povezana s ovom temom

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_153.html

NAČIN PRAĆENJA/VREDNOVANJA I NAČIN KORIŠTENJA REZULTATA VREDNOVANJA:

Vrednovanje ili evaluacija volonterskog programa je proces kojim mjerimo rezultate, promjene i učinak programa na osnovi usporedbe ciljeva i rezultata postavljenih na početku programa s rezultatima i ciljevima postignutima na završetku programa.

Rezultati vrednovanja pomažu nam da nagradimo najaktivnije volontere, zahvalimo učenicima i drugim dionicima uključenima u program. Takoder, pomaže nam da se putem javnih prezentacija i medija pohvalimo svojim uspjesima koji nam mogu koristiti i za pronalaženje novih partnera i donatora.

Način praćenja:

Kao pomoć u provedbi vrednovanja može poslužiti **Lista za procjenu planiranih i ostvarenih rezultata** na temelju sljedećih elemenata:

1. Broj stalno ili povremeno uključenih učenika i drugih nositelja aktivnosti
2. Broj provedenih edukativnih radionica o volontiranju, održivom razvoju i nenasilnoj komunikaciji
3. Broj provedenih volonterskih aktivnosti tijekom školske godine, te broj udruga i ustanova s kojima je ostvarena suradnja
4. Dokumentiranje rada i broj i raznolikost promotivnih aktivnosti: vijesti na mrežnim stranicama škole, objave na društvenim mrežama, gostovanja u lokalnim medijima (radio, novine, javne prezentacije, izložbe, foto i video zapisi i sl.)

Kvalitetu rada školskog volonterskog kluba možemo procijeniti pomoću **Evaluacijskih upitnika** i/ili evaluacijskih sastanaka koje provodimo s volonterima, korisnicima i suradnicima. Povratne informacije koje dobijemo na taj način mogu nam ukazati na područja koja zahtijevaju dodatnu pažnju i služe nam za unaprjeđenje kvalitete rada.